

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34040
Nom	Prehistòria de l'art
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1005 - Grau d'Història	Facultat de Geografia i Història	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1005 - Grau d'Història	22 -	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
VILLAYERDE BONILLA, VALENTIN	360 - Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga

RESUM

Prehistòria de l'Art és una assignatura optativa que té per objectiu proporcionar un panorama actualitzat de l'expressió gràfica i simbòlica de les societats prehistòriques. La seva arrencada coincideix amb les primeres evidències de l'expressió gràfica simbòlica en el Paleolític i adona dels problemes de l'origen de la mateixa, les diferents modalitats d'expressió simbòlica, els mètodes d'estudi i l'evolució i interpretació de l'art prehistòric, des de les societats caçadores i recol·lectores del Paleolític fins a de les primeres societats productores del Neolític.

La metodologia amb la qual s'aborden aquests continguts és fonamentalment arqueològica i es proposa interpretar la significació i la funció de les diferents formes d'expressió artística (parietal i mòble) o els diferents suports i tècniques (pintura, gravat, escultura i modelatge) d'acord amb els corrents d'investigació pròpies d'aquesta disciplina.

Els mètodes d'estudi i de documentació constitueixen un altre punt d'interès, particularment relacionat amb la importància de valorar i conservar un patrimoni que, per naturalesa, és perible.

Per proximitat històrica i geogràfica es presta una especial atenció a l'àmbit geogràfic europeu, i particularment a la Península Ibèrica, si bé es consideren també altres regions significatives en relació amb l'origen de l'expressió simbòlica o l'expressió gràfica de les societats del Neolític.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És recomanable tenir coneixements com a usuari dels programes informàtics més freqüents (tractament de textos, fulls de càlcul, presentacions, etc.), saber usar la plataforma d'Aula Virtual, saber buscar referències bibliogràfiques a la biblioteca de la Universitat de València.

COMPETÈNCIES

1005 - Grau d'Història

- Capacitat d'abstracció, anàlisi i síntesi
- Compromís amb el principi d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones
- Creativitat
- Aprenentatge autònom
- Sensibilitat envers temes mediambientals
- Capacitat d'identificar i utilitzar apropiadament fonts d'informació per a la investigació històrica
- Habilitat per a comentar, anotar o editar correctament textos i documents d'acord amb els canons crítics de la disciplina

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Comprendre i utilitzar els conceptes, mètodes i objectius d'aquesta disciplina.

- Conèixer la documentació arqueològica de l'expressió gràfica o simbòlica de les grans divisions de la Prehistòria antiga (Paleolític i Neolític).
- Reconeixement de les diferents modalitats d'art prehistòric: principals característiques, distribució espacial, cronologia, temàtica i teories sobre la seva significació.
- Coneixement i ús de la bibliografia específica sobre la matèria.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Presentació. Concepte d'art prehistòric

Comentari de la bibliografia i de la guia docent. Límits i objectius de l'assignatura. Quadre cronològic general. Art i expressió simbòlica en les societats prehistòriques: art i context. Art i antropologia. Evolució de l'art prehistòric. Art prehistòric i Patrimoni Arqueològic: documentació, difusió i conservació.

2. El naixement de l'Art

Art i expressió simbòlica. Els primers objectes artístics: anàlisi crítica de la documentació anterior al Paleolític superior. Objectes d'adorn o singulars, traços no figuratius, escultures, pigments i rituals funeraris.

3. Modalitats de l'Art Prehistòric

Art parietal i art mòble. Les modalitats tècniques: el gravat, la pintura, el relleu i el modelatge. Varietat d'objectes d'art mòble. Perspectiva, construcció de la figura, enquadrament i animació. Ús de l'espai.

4. Art Paleolític: caracterització

Caracterització de l'Art Paleolític: temàtica, modalitats, distribució i cronologia. Els sistemes de datació absoluta i relativa. L'estil i el seu valor cronològic. Conceptes figuratius i la seva evolució. Regionalització i evolució de l'Art paleolític. Principals conjunts parietals i regions europees.

5. Significació de l'Art Paleolític

De l'art per l'art a la visió estructuralista. Les interpretacions funcionalistes. Art i xamanisme. Corrents actuals.

6. Visió general de l'Art Paleolític

Primeres evidències. Europa: distribució. L'Art *Pre-magdalenian o antic. L'Art Magdalenian: regionalització i territoris socials. Expressió gràfica dels últims grups caçadors i recol·lectors: art azilià i art epipaleolític.

7. Art Paleolític en la Península Ibèrica.

Principals àmbits regionals i visió general. L'àrea cantàbrica: rasos generals, evolució i principals conjunts. Els Altiplans i Portugal: trets generals, evolució i principals conjunts. L'àrea mediterrània i Andalusia occidental: trets generals, evolució i principals conjunts.

8. Art de les primeres societats productores

El Pròxim Orient: orígens i caracterització de l'art neolític. L'Art Neolític a Europa: nous temes i nous suports. Art neolític en l'Europa mediterrània. El món funerari.

9. Art Holocè en la Península Ibèrica

Art Macroesquemàtic: definició i distribució. Art Llevantí: problemàtica cronològica i característiques. Art Esquemàtic i Megalític.

10. Els sistemes de documentació de l'art prehistòric

El calc com a lectura. Diferents sistemes de documentació i la seva valoració. El tractament informàtic i la presentació dels resultats. Art i Patrimoni: conservació i difusió

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Altres activitats	15,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	40,00	0
Estudi i treball autònom	40,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

A) Assistència a classes:

1) Classes teòriques (30 hores): a l'aula, el professor exposarà i explicarà aquells elements fonamentals que han de guiar a l'estudiant en l'estudi i comprensió dels temes, utilitzant els mitjans adequats per a això (classe magistral, projecció d'imatges mitjançant presentacions Power point i/o videos). És fonamental que l'estudiant realitzi, de forma prèvia a l'exposició del professor i a cada tema, una lectura d'aquell manual o d'aquells textos que se li indicaran.

2) Classes pràctiques (15 hores): La realització d'exercicis pràctics es desenvoluparà en les classes establertes i consistiran en comentaris d'imatges de documentació arqueològica relacionada amb l'assignatura. El seu objectiu és reforçar la identificació de la documentació gràfica existent, l'anàlisi de la mateixa i la seva relació amb els continguts teòrics.

3) Activitats complementàries (5 hores): els estudiants participessin en les activitats complementàries programades a aquest efecte per a l'assignatura i que consistirà en la visita a les sales del Museu de Prehistòria de València on s'exposa l'art prehistòric acompanyats pel professor de l'assignatura. La data es comunicaran amb anterioritat a la seva realització.

B) Tutories (5 hores):

Els alumnes/as podran realitzar consultes durant les hores d'atenció que el professorat estableixi en relació amb qualsevol aspecte de l'assignatura. Els horaris de tutoria s'indican a l'Aula Virtual i en el tauló d'informació del Departament de Prehistòria i Arqueologia.

C) Evaluació (5 hores)

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura consistirà en:

Proves escrites = 75% de la nota final, sempre que se superin els 4 punts sobre 10.

Treballs pràctics i Activitats complementàries = 25 % de la nota. Els estudiants lliuraran els treballs i materials en les dates previstes. Aquells que no participin en aquestes accions no sumaran els punts corresponents.

L'Activitat complementària serà programada a l'inici del curs.

La nota final serà el còmput proporcional dels ítems anteriors, però per aprovar l'assignatura s'haurà d'aconseguir en la prova escrita una nota mínima de 4 punts sobre 10.

En la segona convocatòria, els alumnes hauran de repetir aquells treballs que no hagin obtingut la qualificació d'aprobat en la primera convocatòria. La nota final serà el còmput proporcional de les qualificacions obtingudes en els diferents treballs. La nota mínima de la prova escrita per aprovar l'assignatura serà de 4.

Es valorarà especialment el domini de l'esquema general d'evolució de l'art prehistòric, la capacitat de relació i síntesi, i la precisió conceptual, així com la capacitat d'anàlisi i la claredat expositiva. Periòdicament s'avaluarà el procés seguit per part dels estudiants de preparació dels treballs a través de la bibliografia i materials que el professor assenyale.

Els problemes d'ortografia, sintaxi i/o expressió escrita puntuaran negativament en la qualificació de totes les proves escrites i la seua acumulació pot comportar el suspens de l'assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- J. L. Sanchidrián. Manual de arte prehistórico. Ariel Prehistoria.
- V. Villaverde. La mirada neandertal. Los orígenes del arte visual

Complementàries

- D. Lewis-Willians. La Mente en la Caverna. Akal.
- D. Lewis-Willians. Dentro de la Mente Neolítica. Akal.
- M. Groenen. Sombra y luz en el arte paleolítico. Ariel Prehistoria
- A. Beltrán. Arte Prehistórico en la Península Ibérica. Diputación Provincial de Castelló.
- M. Menéndez, M. Martí, A. Mingo. El Arte en la Prehistoria. UNED
- M.S. Hernández & J. Soler (eds.). Arte prehistórico mediterráneo. Inst. Gil Albert, Alicante.

- Martínez Valle, R. (coord.) Arte rupestre en la Comunidad Valenciana. Generalitat Valenciana.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

MODALITAT DE DOCÈNCIA SEMIPRESENCIAL

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent.

2. Volum de treball i planificació de la docència

Es manté el pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original. Per a garantir les mesures de distància i seguretat, les hores teòriques i pràctiques (T i P) tindran una presencialitat del 50%, amb la rotació per setmanes alternes dels estudiants dividits en dos subgrups per ordre alfabètic. Les hores d'activitats complementàries (hora setmanal O, 15h. en total) es realitzaran de forma no presencial. Els annexos a les Guies docents dels diferents grups de l'assignatura recolliran les especificacions de la planificació docent per a cada grup.

3. Metodologia docent

Classe presencial teòric-pràctica amb assistència del 50% de l'estudiantat per setmanes alternes que, segons la planificació del professorat responsable, o bé podran ser seguides per l'altre 50% per videoconferència síncrona a través de la plataforma Blackboard Collaborate, o bé es complementarà amb diferents tipus de materials i activitats a través de l'Aula Virtual. La planificació de la docència s'especificarà a principi del quadrimestre.

Les tutories es faran de forma no presencial (a través del correu corporatiu de la UV) o de forma presencial prèvia cita concertada amb el professor.

En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible l'accés a les instal·lacions de la Universitat, la docència i tutories es desenvoluparan en la seua totalitat de forma no presencial. En eixe cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a l'estudiantat a través de l'Aula Virtual.

4. Avaluació

Es mantenen els criteris d'avaluació fixats a la guia docent. En l'annex a la Guia Docent de cada grup s'especificaran les proves que componen l'avaluació.

Si en les dates marcades per a l'examen final presencial al calendari oficial les instal·lacions de la Universitat estigueren tancades, l'examen presencial serà substituït per una prova a realitzar online.

5. Referències bibliogràfiques

Es manté la bibliografia recomanada a la Guia Docent. En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible l'accés a la bibliografia recomanada, aquesta es substituirà per materials accessibles online.